

N:o 39.

Af herr **O. A. Brodin**, om ändrad lydelse af § 65 utsökningslagen.

Hvarje fosterlandsvän, som intresserar sig för landets framåtskridande och söker studera vilkoren därför, måste medgifva, att vårt kredit- och borgenssystem mest af allt hindrar den ekonomiska utvecklingen. Det kan visserligen invändas, att den ekonomiska ställningen, att döma af de ökade insättningar i sparbanker och andra bankinrättningar, betydligt förbättrats och utvecklats, men om i beaktande tages landets naturliga resurser samt lefnadssättet, så borde likväl den ekonomiska ställningen vara bättre. En stor del af befolkningen lever nog enkelt och gör besparingar, men så finnas deremot många andra, som, tack vare den utvecklade konsumtionskrediten och borgenssystemet, kunna lefva öfver sina tillgångar. Det är naturligtvis de, som lefva sparsamt och göra besparingar, hvilka få betala för dem, som föra ett för högt lefnadssätt dels genom att lemna kredit, dels — och kanske mera — genom det för svenska förhållanden egendomliga att gå i borgen för andra eller skriva sitt namn på en vaxel. Hittills har det väl hufvudsakligen varit de bättre bemedlade och medelklassen, som blifvit lidande på grund af sin hjälpsamhet att låna ut sitt namn — och är det svårt, om ej omöjligt, att genom lagstiftningsåtgärder hindra dylikt, då man måste förutsätta, att hvar och en vet följderna af sitt åtagande — men detta system synes numera äfven beröra de mindre bemedlade samhällslagren, enär det till och med blifvit omfördämligt af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Vesternorrlands län i dess nu utgifna femårsberättelse, der det å sid. 10 läses:

»Ett förderligt inflytande på befolkningen särskildt inom provinsen Medelpad uppgifvas de mindre bankinrättningarna i Sundsvall i icke ringa mån utöfva, i det att de, att döma af, bland annat, för verkstäl-

lighet till vederbörande underexekutorer inkomna utslag, synas lemna kredit åt snart sagdt huru utfattiga personer som helst utan annan synbar garanti, än att låntagarne äro många för hvarje lån. Detta osunda, genom vaxlar bedrifna kreditsystem med dryga räntor och omsättningsprovisioner måste otvifvelaktigt inverka menligt på den ekonomiska ställningen bland ortens mindre bemedlade befolkning.»

Detta omdöme har nog sin motsvarighet på många andra ställen, och då det är en känd sak, att många blifva narrade att skriva sitt namn såsom borgesman eller på vaxel utan att hafva kunskap om följderna deraf, synes mig, att något bör göras på lagstiftningens väg för att hämma detta ofog. Omöjligt är att hindra dylika transaktioner, men om beloppet af den utmätningensfria egendomen skulle höjas från 75 kronor, såsom utmätningenslagen nu bestämmer, till 500 kronor, skulle förhållandena i ofvan omförmälda afseende antagligen förbättras. Genom en sådan bestämmelse nödgades långgifvaren att efterforska personernas omständigheter och ej belåna papper på grund af de många befintliga namnen. De mindre bemedlade, som blifvit narrade att skriva sitt namn, vore äfven i många fall skyddade genom en dylik bestämmelse.

På grund af hvad jag nu anfört tager jag mig friheten vördsamt hemställa,

att Riksdagen behagade besluta, att § 65 kap. 4 i utsökningslagen erhåller följande lydelse:

Från utmätning skola undantagas nödiga gång- och sängkläder för gäldenären, hans hustru och oförsörjda barn. Saknas utväg till nödtorftigt uppehälle; då skall af det förråd, som i huset finnes, undantagas hvad till underhåll för en månad tarfvas, så ock nödiga arbetsredskap eller andra lösören, dock ej öfver ett värde af fem hundra kronor. Lös pant må ej undantagas från utmätning för den gäld, hvarför pantsättningen skett.

Stockholm den 25 januari 1893.

O. A. Brodin.